

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu Stanisław Szwed</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Z-ca Dyrektora Departamentu Funduszy Katarzyna Klimiuk tel. 022 43 89 313</p>	<p>Data sporządzenia 2 grudnia 2016 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej UD23</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Proponowane zmiany ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256) mają na celu przede wszystkim przyspieszenie udzielania pomocy finansowej pracownikom, którzy w przypadku niewypłacalności pracodawcy, zostali pozbawieni pracy oraz świadczeń przysługujących im z tytułu zatrudnienia, jak również większą ochronę roszczeń pracowniczych poprzez rozszerzenie katalogu wypłat, wydłużenie okresów referencyjnych pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy, a datą niewypłacalności pracodawcy. Ponadto proponowana regulacja zapewni pełniejsze dostosowanie przepisów krajowych do celów zawartych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. Projektowana nowelizacja ustawy przewiduje również zmiany doprecyzowujące niektóre przepisy ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, co wynika z doświadczeń i spostrzeżeń związanych z praktycznym stosowaniem przepisów tej ustawy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

1. Art. 8a ustawy w obecnym brzmieniu posługuje się definicją „faktycznego zaprzestania działalności” pracodawcy, która budzi wątpliwości interpretacyjne wśród potencjalnych beneficjentów pomocy. W projekcie ustawy usunięto art. 8a natomiast w art. 12a dokonano zmian w taki sposób, aby możliwa była, przy zaistnieniu faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, wypłata zaliczek na poczet przyszłych świadczeń, które mogą zostać wypłacone wyłącznie w przypadku gdy zaistnieją przesłanki niewypłacalności. Powyższy cel osiągnięto w szczególności poprzez doprecyzowanie definicji „faktycznego zaprzestania działalności” w art. 12a.
2. Konieczność zmiany art. 10 ustawy wynika, z rozbieżności między art. 10 ustawy, a art. 12 lit. c) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. UE.L. 2008.283.36), wskazanych przez MSZ. Proponowana zmiana art. 10 ustawy ma na celu dostosowanie krajowych przepisów w sposób pozwalający w pełni zrealizować cel powołanej dyrektywy w zakresie dopuszczalnego wyłączenia niektórych kategorii pracowników i polega na rezygnacji z wyłączenia osób połączonych z pracodawcą stosunkiem małżeństwa, pokrewieństwa i powinowactwa o określonym w przepisie stopniu oraz przysposobienia, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną (możliwość wyłączenia, która wynika z innych przepisów dyrektywy).
3. Zmiana art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. e umożliwi uzyskanie przez pracowników niewypłacalnych pracodawców, świadczenia z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy również w sytuacji gdy pracownikowi przysługiwał będzie ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za rok poprzedzający rok w którym ustał stosunek pracy. Należy jednocześnie dodać że świadczenie z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy niezależnie od tego czy ekwiwalent za urlop wypoczynkowy przysługuje pracownikowi za rok w którym ustał stosunek pracy, czy za rok bezpośrednio poprzedzający, czy może za obydwa te lata, to świadczenie z tego tytułu może być wypłacone w maksymalnej wysokości jednomiesięcznego przeciętnego wynagrodzenia, obowiązującego w dniu złożenia wykazu lub wniosku o wypłatę świadczeń.
4. W projektowanej regulacji wydłużono z 9 do 12 miesięcy okresy referencyjne dotyczące wypłaty świadczeń pracowniczych określone w art. 12 ust. 3 i 5 ustawy. Niektóre świadczenia, w wyniku zaproponowanych zmian, wypłacane będą również w przypadku, gdy ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące po dacie niewypłacalności pracodawcy (ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, ale również wynagrodzenia, w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości). Z praktyki wynika, że często odmawiano wypłaty świadczeń pracowniczych z uwagi na przekroczenie dotychczas obowiązujących okresów referencyjnych. Ponadto doprecyzowano, że świadczenia o których mowa w art. 12 ust.2 pkt 1, pkt 2 lit. a–c i lit. g podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające ustanie stosunku pracy.
5. Zmiana art. 13 ogranicza ilość zaspokajanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych roszczeń w przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności pracodawcy. W stosunku do tych samych pracowników, te same świadczenia mogą być wypłacone tylko raz, a wynagrodzenie do łącznej wysokości 3 miesięcy. W art. 13

- uregulowano również kwestię wypłaty odpraw, ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy i odszkodowania, doprecyzowując, że świadczenia te podlegają zaspokojeniu jednorazowo.
6. Zmiana art. 14 ustawy ma na celu usprawnienie procesu wypłaty świadczeń przez wojewódzkie urzędy pracy. W projekcie ustawy zaproponowano aby przy wypłacie świadczeń podstawę stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie obowiązujące w dniu złożenia wykazu lub wniosku o wypłatę świadczeń.
 7. Nowelizowany przepis art. 15 ust. 3 ustawy precyzuje właściwość miejscową do składania wykazów obejmujących roszczenia przysługujące od pracodawcy będącego osobą fizyczną. Uściślono właściwość miejscową dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą według danych ujawnionych w centralnej ewidencji (w danych adresowych), czyli według adresu głównego miejsca wykonywania działalności, co ma na celu uniknięcie sporów kompetencyjnych przy ustalaniu, który marszałek województwa jest właściwy do prowadzenia spraw związanych z wypłatą świadczeń. Po art. 15 ust. 3 wprowadzono ust. 3a, w którym uregulowana została kwestia składania przez wnioskodawców oświadczeń, niezbędnych do wypłaty świadczeń oraz ust. 3b w którym zawarto, odnoszącą się do oświadczeń, o których mowa w ust. 3a klauzulę odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
 8. W przypadku wypłaty świadczeń, bądź to na podstawie wykazu złożonego przez uprawniony podmiot, bądź to na podstawie wniosku indywidualnego, mającej miejsce po śmierci pracodawcy, gdy roszczenie o zwrot należności nie może przejść na zmarłego, obecnie nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zarówno od zmarłego pracodawcy jak również od spadkobierców (brak możliwości uzyskania tytułu egzekucyjnego). W art. 15 ust. 4 oraz art. 16 ust. 3 wprowadzono zapisy pozwalające na zakwalifikowanie w takiej sytuacji, wypłaconych świadczeń do kosztów tego Funduszu.
 9. W dodanym do ustawy zmienianej w art. 1 ustawy zmieniającej art. 15a, pokrywającym się w części z dotychczasowym art. 14a wymieniono w ust. 2 rodzaje oświadczeń jakie zobowiązany jest złożyć pracodawca występujący do marszałka województwa o wypłatę z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zaliczek na poczet przyszłych świadczeń, zgodnie z przepisami zawartymi w ust.1, natomiast w ust. 3 zawarto odnoszącą się do oświadczeń o których mowa w ust. 2 klauzulę odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
 10. W art. 16 po ust. 2 zaproponowano dodanie ustępu 2a i 2b. W art. 2a określono rodzaj dokumentów i oświadczeń, które osoba występująca z wnioskiem o wypłatę świadczeń zobowiązana jest dołączyć. Natomiast w art. 2b zawarto, odnoszącą się do składanego oświadczenia, klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
 11. Projektowane brzmienie art. 20 ust. 3 wskazuje ramy czasowe do odwołania się od odmowy wypłaty przez marszałka województwa świadczeń bądź zaliczki do sądu pracy. Istniejąca obecnie możliwość odwołania do sądu pracy w każdym czasie (nawet w ciągu kilku lat od odmowy wypłaty) powoduje – w przypadku przegrania sporu – konieczność zaspokojenia roszczenia wnioskodawcy wraz z wysokimi odsetkami ustawowymi. Zasadnym zatem stało się wprowadzenie okresu 30 dniowego od daty doręczenia zawiadomienia o odmowie wypłaty na podjęcie przez wnioskodawcę środków prawnych przed sądem pracy.
 12. Obowiązująca delegacja ustawowa w art. 22 jak również w art. 22a nie upoważnia właściwego ministra do określenia rodzaju dokumentów stanowiących niezbędne załączniki do wykazów czy wniosków o wypłatę niezaspokojonych roszczeń pracowniczych. W związku z powyższym doprecyzowano upoważnienie określone w art. 22 wskazując, że mowa jest o rodzaju dokumentów wymaganych do wypłaty świadczeń, natomiast w przypadku art. 22a – rodzaju dokumentów wymaganych do wypłaty zaliczek. Nadto w projektowanej regulacji zaproponowano nowe, bardziej precyzyjne określenie celów, jakie mają spełniać powyższe regulacje. W art. 22, a także w art. 22a zaproponowano wytyczne w brzmieniu: (...) mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu oraz prawidłowe zabezpieczenie roszczeń pracowniczych.
 13. W art. 22b zaproponowano nowe rozwiązanie dające uprawnienie marszałkowi województwa, w sytuacji prowadzonych postępowań o wypłatę świadczeń pracowniczych o których mowa w art. 14 oraz art. 12a i 15a oraz przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń, do uzyskiwania pisemnych informacji i dokumentów z urzędu skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Państwowej Inspekcji Pracy oraz do wglądu do akt sądowych w postępowaniach w przedmiocie ogłoszenia upadłości pracodawcy, postępowaniach upadłościowych i postępowaniach restrukturyzacyjnych, do akt egzekucyjnych dotyczących prowadzonych przeciwko pracodawcy postępowań egzekucyjnych i do uzyskiwania z tych akt pisemnych informacji i dokumentów, w zakresie niezbędnym dla prowadzonych postępowań, na wniosek składany do ww. urzędów i instytucji.
 14. Projektowana regulacja pkt 2 w art. 23 ust. 6 została uzupełniona poprzez dodanie słów: „albo osoba fizyczna zmarła i nie ma możliwości dochodzenia należności pomimo przejścia odpowiedzialności na osoby trzecie”, co będzie stanowić przesłankę umożliwiającą umorzenie należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w przypadkach nieściągalności tych należności. Powyższe ma miejsce w sytuacji, kiedy spadkobiercy dłużnika Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – osoby fizycznej, istnieją, ale przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza, co oznacza, że ich odpowiedzialność za długi spadkowe jest ograniczona do wysokości stanu czynnego spadku. W takiej sytuacji nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wobec czego zasadnym jest uregulowanie możliwości umorzenia takiej należności przez dysponenta Funduszu.
 15. Celem wprowadzenia ust. 8a w art. 23 jest dostosowanie przepisów nowelizowanej ustawy do rozstrzygnięć organu sądowego lub każdego innego właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej (z wyłączeniem

Danii), w przedmiocie oddłużenia należności, co w konsekwencji będzie mieć wpływ również na należności Funduszu. Proponowany przepis w ustępie 8a dotyczy osoby fizycznej, dłużnika Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w stosunku, do której sąd upadłościowy lub organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego UE prowadzi postępowanie upadłościowe a następnie wyda orzeczenie o umorzeniu zobowiązań upadłego. W takiej sytuacji wiarygodność Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych może być zaliczona wyłącznie w koszty tego Funduszu, gdyż wobec istnienia orzeczenia sądu/organu państw członkowskich o umorzeniu zobowiązań upadłego, nie można powtórnie ich umorzyć.

16. W projektowanej w ust. 9 art. 23 regulacji rozróżniono dwie sytuacje w których marszałek województwa przekazuje do dysponenta Funduszu, wniosek o określenie warunków zwrotu należności, tj. taką kiedy marszałek województwa przekazuje do dysponenta Funduszu wniosek o odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub o umorzenie w całości lub w części należności oraz taką w której marszałek województwa przekazuje wniosek w związku z wystąpieniem dłużnika Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenie na raty, odroczenie terminu spłaty należności lub odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności. W obu przypadkach marszałek województwa będzie przysyłać do dysponenta Funduszu kompletny wniosek wraz ze swoim stanowiskiem. Powyższa zmiana jest uzasadniona brakiem w obowiązującym stanie prawnym przepisów umożliwiających kontrolę przez dysponenta Funduszu negatywnych stanowisk marszałka województwa w przedmiocie wniosków dłużników o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenie na raty, odroczenie terminu spłaty należności lub odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności. Projektowany przepis stanowi ponadto zmianę legislacyjną polegającą na dostosowaniu ust. 9 do projektowanej regulacji, poprzez doprecyzowanie właściwości miejscowej marszałka województwa, o której mowa w art. 15 ust. 3. Po ust. 9 dodano ust. 9a w którym wprowadzono przepisy zobowiązujące dłużnika Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do składania niezbędnych do rozpatrzenia wniosku dokumentów i oświadczeń, następnie ust. 9b, który upoważnia dysponenta Funduszu do wystąpienia do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, o uzupełnienie informacji zawartych we wniosku o określenie warunków zwrotu należności lub załączonych do wniosku dokumentów, w przypadku, gdy są one niewystarczające do rozpatrzenia złożonego przez marszałka wniosku, a także do określenia terminu na uzupełnienie tych informacji lub dokumentów oraz 9c w którym zawarto klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań co dotyczy oświadczeń wskazanych w ust. 9a.
17. Proponuje się nadanie nowego brzmienia ust. 11 w art. 23, w którym zawarta jest delegacja dla ministra właściwego do spraw pracy do wydania rozporządzenia, określającego rodzaje dokumentów i informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 9, oraz rodzaje dokumentów dołączanych przez marszałka województwa do wniosku, o którym mowa w art. 23a ust. 1 i 3. Zaproponowano także nowe wytyczne w brzmieniu: „(...)w celu umożliwienia dokonania prawidłowej oceny wniosków o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenia na raty, odroczenie terminu spłaty należności lub odstąpienia w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenia w całości lub w części należności.”.
18. Proponowana zmiana art. 23a określa procedurę postępowania w stosunku do dłużników, którzy wystąpili za pośrednictwem marszałka województwa do dysponenta Funduszu o zawarcie układu, a także do tych dłużników, którzy zawarli układ w ramach postępowania restrukturyzacyjnego i wystąpili o zawarcie porozumienia w przedmiocie określenia warunków zwrotu należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Celem proponowanej zmiany jest stworzenie dogodnych warunków spłaty należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Art. 23a ust. 2 stanowi, że dysponent Funduszu może wyrazić zgodę na objęcie wiarygodności Funduszu układem, jeżeli prowadzi to do zwrotu należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w całości, natomiast ust. 4 stanowi, iż dysponent Funduszu może zawrzeć z dłużnikiem, który zawarł układ z pozostałymi wierzycielami w postępowaniu restrukturyzacyjnym, porozumienie w przedmiocie określenia warunków zwrotu należności tj. rozłożyć na raty lub odroczyć termin spłaty należności, jeżeli prowadzi to do zwrotu należności w całości. W ust. 5 zawarto upoważnienie dla dysponenta Funduszu do wystąpienia o uzupełnienie dokumentów lub oświadczeń dołączonych do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 3, w przypadku, gdy nie są wystarczające do ich rozpatrzenia. Ponadto ust. 6 proponowanego art. 23a wskazuje możliwość udzielania dłużnikowi Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych będącemu w postępowaniu restrukturyzacyjnym, w przypadkach o których mowa w ust. 1 i 3, ulg w postaci pomocy *de minimis* albo pomocy na restrukturyzację. Ustawa Prawo restrukturyzacyjne określa w Dziale V zasady udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej na restrukturyzację, które traktowane są rozłącznie (art. 140 i 141 prawa restrukturyzacyjnego). Wobec powyższego doprecyzowano jaka pomoc może być udzielana na podstawie nowelizowanego przepisu.
19. W celu uniknięcia nieporozumień związanych z oznaczeniem strony postępowań sądowych i administracyjnych dotyczących Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w projekcie zaproponowano zmianę przepisu dotyczącego reprezentacji Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.
20. W projektowanej regulacji doprecyzowano brzmienie art. 24 ust. 5, poprzez dookreślenie, iż dysponent Funduszu może dokonywać czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami mienia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zaewidencjonowanego w księgach, a w szczególności może je zbywać, wydzierżawiać lub wynajmować osobom fizycznym lub prawnym na zasadach określonych w przepisach prawa powszechnie

obowiązującego, mając na uwadze zasadę efektywności wykorzystania mienia. Projektowana regulacja w obecnym kształcie wyraźnie stanowi o możliwości zbywania składników mienia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Powyższe uprawnienie nie było określone wprost, jednakże wynikało z innych zapisów ustawy, tj. art. 25 ust. 2 pkt 1.

21. Celem wyeliminowania wątpliwości jakie pojawiały się w związku z brakiem określenia w art. 25 ust. 1 pkt 5 ustawy charakteru odsetek należnych od wypłaconych a nie zwróconych w terminie świadczeń, koniecznym stało się jednoznaczne określenie, iż marszałek powinien dochodzić należnych mu odsetek ustawowych za opóźnienie od następnego dnia po wypłacie, co stało się istotne w związku z wejściem w życie z dniem 1.01.2016 r. ustawy z dnia 9.10.2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, różnicującej wysokość tych odsetek.
22. W art. 27 ust.1 zmienianej ustawy należało dokonać zmiany polegającej na powołaniu się na przepisy o których mowa w art., 12a i 15a. Ponadto doprecyzowano przepis poprzez wskazanie, że środki Funduszu przeznacza się również na pokrycie kosztów powstałych w związku z odmową wypłaty świadczeń.
23. W art. 27 ust. 3 zaproponowano określenie rodzaju rachunków bankowych, na które będą przekazywane środki Funduszu na wynagrodzenia pracowników wojewódzkich urzędów pracy, wykonujących zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych oraz na pozostałe koszty obsługi. Ponadto uzupełniono przepis poprzez dodanie, że środki Funduszu na wydatki i zakupy inwestycyjne tak jak środki na realizację zadań związanych z zaspokojeniem roszczeń pracowniczych, a także dochodzeniem ich zwrotu, przekazywane będą na wyodrębniony w wojewódzkim urzędzie pracy rachunek Funduszu.
24. W dotychczasowych przepisach ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych (Dz. U. 2016, poz. 623) brak było przepisu umożliwiającego zwolnienie Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z ponoszenia kosztów sądowych przy dochodzeniu zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz zaliczek. W projekcie proponuje się wprowadzenie takiej zmiany do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, której celem jest zwolnienie dysponenta Funduszu od wnoszenia opłat skarbowych i sądowych przy dochodzeniu zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń. Brak ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych powoduje niejednolitość postępowania sądów w tym zakresie w poszczególnych sprawach. W takich samych sprawach sądy powszechne (niezależnie od instancji, w której sprawa jest rozpatrywana) albo przyznają Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych uprawnienie do zwolnienia z opłat wskazanych w art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, bądź w ogóle nie uznają prawa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do korzystania ze zwolnienia od kosztów sądowych przewidzianych w art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Niejednokrotnie sądy oddalające wnioski przez Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych środki odwoławcze wskazują, że gdyby wolą ustawodawcy było zwolnienie Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od kosztów sądowych, wówczas dałby temu wyraz poprzez zawarcie odpowiedniego uregulowania. Powyższa nowelizacja jest konieczna do uregulowania wobec w/w niejednolitego orzecznictwa sądów powszechnych. Nadto głównym celem nowelizowanej ustawy jest wypłata świadczeń pracowniczych, wobec powyższego środki na wypłatę tych świadczeń winny być zabezpieczone, a nie wydatkowane na opłaty sądowe w ramach dochodzenia roszczeń od niewypłacalnych pracodawców.
25. Art. 3–6 zawierają przepisy przejściowe do art. 3–6,8 i 8a, 12a ust.1a oraz do art. 15 ust 4 i 16 ust.4 zdanie drugie ustawy o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą oraz do art. 2 niniejszej ustawy.
26. Projekt ustawy zawiera również zmiany mające na celu redakcyjne uporządkowanie treści ustawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
marszałkowie województw	16		Doprecyzowanie przepisów nowelizowanej ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, w szczególności: doprecyzowanie katalogu świadczeń należnych z Funduszu, uszczegółowienie właściwości miejscowej marszałka województwa, doprecyzowanie przepisów dotyczących instytucji wypłaty zaliczki z Funduszu oraz przepisu dotyczącego

			przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia stanowiącego podstawę naliczenia należnych świadczeń pracowniczych ułatwi marszałkom województw podejmowanie decyzji w zakresie wypłaconych z Funduszu na rzecz pracowników niewypłacalnego pracodawcy świadczeń i zaliczek.
wojewódzkie urzędy pracy	16		jw. – zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych wykonują marszałkowie województw przy pomocy wojewódzkich urzędów pracy.
Pracownicy których pracodawcy są niewypłacalni	w 2015 r. świadczenia wypłacono na rzecz 19 000 pracowników	Sprawozdanie z wykonania planu finansowego FGŚP za 2015 r.	Wydłużenie okresów referencyjnych oraz dokonanie zmian w katalogu wypłacanych pracownikom świadczeń spowoduje rozszerzenie ochrony pracowników niewypłacalnych pracodawców. Ponadto, w związku z rozszerzeniem definicji pracownika w art. 10 ustawy, ochroną ustawową zostaną objęte osoby, którym dotychczas ona nie przysługiwała.
Niewypłacalni pracodawcy	w 2015 r. świadczenia wypłacono w związku z niewypłacalnością 889 pracodawców	Sprawozdanie z wykonania planu finansowego FGŚP za 2015 r.	Propozycje rozszerzenia zakresu ochrony roszczeń pracowniczych, finansowanej ze środków FGŚP, w projektowanej ustawie będą skutkować zmniejszeniem ilości pozwów sądowych składanych przez pracowników przeciwko pracodawcom o wypłatę zaległych świadczeń pracowniczych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przedłożony do zaopiniowania w trybie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) następującym podmiotom:

- 1) Business Centre Club – Związkowi Pracodawców;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) NSZZ „Solidarność”;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 6) Konfederacji „Lewiatan”;
- 7) Związkowi Rzemiosła Polskiego.

Projekt ustawy został jednocześnie skierowany do zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego w trybie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240).

Projekt został ponadto przedłożony do zaopiniowania Krajowej Izbie Gospodarczej oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt został poddany konsultacjom publicznym w terminie od 30.09.2016 r. do 30.10.2016 r.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Opinia do projektu została przekazana przez NSZZ „Solidarność” oraz Business Centre Club – Związek Pracodawców. Uwagi NSZZ „Solidarność” zostały częściowo uwzględnione w projekcie. Rada Dialogu Społecznego zrezygnowała z prawa wyrażenia opinii do projektu, zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	11,7	12,2	12,7	13,1	13,6	14,0	14,4	15,0	15,4	15,9	16,2	154,2
budżet państwa	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	9,9
JST	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	10,4
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FUS	7,9	8,2	8,4	8,7	9,0	9,3	9,6	9,9	10,1	10,4	10,6	102,1
NFZ	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	25,0
FGŚP	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	6,8
Wydatki ogółem	28,8	29,7	30,7	31,7	32,7	33,8	34,8	35,9	37,1	38,2	39,3	372,7
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
FUS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NFZ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FGŚP	28,8	29,7	30,7	31,7	32,7	33,8	34,8	35,9	37,1	38,2	39,3	372,7
Saldo ogółem	-17,1	-17,5	-18,0	-18,6	-19,1	-19,8	-20,4	-20,9	-21,7	-22,3	-23,1	-218,5
budżet państwa	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	9,9
JST	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	10,4
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FUS	7,9	8,2	8,4	8,7	9,0	9,3	9,6	9,9	10,1	10,4	10,6	102,1
NFZ	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	25,0
FGŚP	-28,3	-29,2	-30,1	-31,1	-32,1	-33,2	-34,2	-35,2	-36,4	-37,5	-38,6	-365,9

Źródła finansowania Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Wpływ na sektor finansów publicznych będą miały zmiany w zakresie zmiany definicji pracownika, wydłużenia okresu referencyjnego, wypłat ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy oraz kosztów sądowych. Zmiany regulacji wpłyną przede wszystkim na dochody i wydatki FGŚP. Ponadto, w związku ze wzrostem wypłat świadczeń z FGŚP, zwiększy się wartość przekazywanych z FGŚP zaliczek na podatek dochodowy osób fizycznych, oraz składek na ubezpieczenia zdrowotne i społeczne, co oznacza, że wzrosną dochody budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego (o wpływy z podatku PIT), a także wpływy FUS i NFZ w zakresie składek na ubezpieczenia.

1. Zmiany definicji pracownika (art.10)

W związku ze zmianą art. 10, dochody FGŚP zwiększą się o składki osób pracujących połączonych z pracodawcą stosunkiem pokrewieństwa i in. (tj. małżonka pracodawcy, jego dzieci własnych, dzieci

drugiego małżonka i dzieci przysposobionych, rodziców, macochy i ojczyma oraz osób przysposabiających, a także rodzeństwa, wnuków, dziadków, zięciów i synowych, bratowych, szwagierów i szwagierów), które nie będą już wyłączone z kategorii pracowników. Jednocześnie wydatki FGŚP zwiększą się o wypłaty świadczeń dla takich osób.

Wpływy i wydatki są trudne do oszacowania, ponieważ zarówno liczba pracowników – członków rodzin, jak i ich wynagrodzenia, nie są znane – dane tego rodzaju nie są gromadzone ani przez administrację publiczną, ani też w ramach badań statystyki publicznej. Wydatki na świadczenia nie mogą być też oszacowane na podstawie danych historycznych w zakresie wypłat z FGŚP, ponieważ osoby, o które rozszerzana jest definicja, tj. członkowie rodzin niewypłacalnych pracodawców, dotychczas nie byli uprawnieni do ubiegania się o te świadczenia.

Wpływy ze składek na FGŚP zostały obliczone przy założeniu, że składki te będą opłacane od 10 tys. osób, pracujących przez cały rok za wynagrodzenie równe przeciętnemu wynagrodzeniu brutto w gospodarce narodowej (zgodnie z prognozami zawartymi w Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw z maja 2016 r.). W celu oszacowania wydatków przyjęto, że świadczenia zostaną wypłacone dodatkowo przeciętnie 100 osobom rocznie, w przeciętnej wysokości odpowiadającej kwocie 3-krotności średniego wynagrodzenia w danym roku, przy tym od kwoty tej zostaną także przekazane składki na ubezpieczenia zdrowotne i społeczne.

2. Wydłużenie okresów referencyjnych

W związku z wydłużeniem z 9 do 12 miesięcy okresów referencyjnych dot. wypłaty świadczeń pracowniczych określonych w art. 12 ust. 3–4 ustawy, z wypłaty świadczeń z FGŚP będzie mogła skorzystać część osób, które dotychczas tego uprawnienia są pozbawione w związku z przekroczeniem terminu 9 miesięcy. Liczba osób, które uzyskają świadczenia, została oszacowana na podstawie informacji i szacunków przeprowadzonych przez wojewódzkie urzędy pracy, uwzględniających liczby odmów wypłaty świadczeń z FGŚP w 2015 r. Faktyczna liczba osób, które otrzymają świadczenia w kolejnych latach zależna będzie m.in. od sytuacji gospodarczej i od terminów rozpatrywania spraw przez sądy, które są niemożliwe do przewidzenia.

Na podstawie szacunków przekazanych przez urzędy wojewódzkie, przyjęto że w skali kraju wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych z powodu niewypłacalności pracodawcy w 2017 r. w związku z wydłużeniem okresów referencyjnych będą o 7% wyższe w porównaniu do roku 2013, a więc roku w którym wypłaty te były jak dotąd rekordowo wysokie¹. Kwotę tę dla kolejnych lat powiększono o wskaźnik dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej, podany przez Ministerstwo Finansów w *Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw z maja 2016 r.* Tak określone kwoty wypłat potraktowano jako kwoty brutto, od których obliczono składki FUS, NFZ i podatek dochodowy od osób fizycznych.

3. Zmiany w zakresie wypłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy

Przyjęto założenie, że zmiany w zakresie wypłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy spowodują podwojenie wypłat z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy w 2017 r. w porównaniu do roku 2013², w którym wypłaty te były największe, natomiast w kolejnych latach kwota wypłat będzie zwiększać się o wskaźniki dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej zgodnie z prognozami MF. Obliczone kwoty ekwiwalentu potraktowano jako kwoty brutto, od których obliczono składki FUS, NFZ i podatek dochodowy od osób fizycznych.

4. Zmiany dot. kosztów sądowych

W związku ze zmianą ustawy o kosztach sądowych wydatki FGŚP zostaną pomniejszone o koszty opłat sądowych i komorniczych. Zmniejszenie wydatków z tego tytułu oszacowano na podstawie danych o kosztach ponoszonych w latach 2013–2015 na ok. 700 tys. zł rocznie, z czego ok. 600 tys. zł rocznie przypada na koszty sądowe.

¹ Szacowana kwota wypłat uwzględnia także skumulowany wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej w latach 2013-2016 r.

² Szacowana kwota uwzględnia także skumulowany wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej w latach 2013-2016 r.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	6,8
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	18,2	18,7	19,3	19,9	22,4	24,5	233,0
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Pozytywny. Rozszerzenie ochrony pracowników niewypłacalnych pracodawców.						
	dodaj/usuń							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Świadczenia netto wypłacone z FGŚP pracownikom i byłym pracownikom wskutek rozszerzenia ochrony pracowników niewypłacalnych pracodawców będą dochodami gospodarstw domowych.</p> <p>Zmiany regulacji powodują nieznaczne zwiększenie kosztów po stronie mikroprzedsiębiorstw, tj. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zatrudniających członków rodziny, w związku z objęciem składkami na FGŚP członków rodziny pracodawcy. Proponowana zmiana powoduje konieczność opłacania składki na FGŚP, ale jednocześnie daje członkom rodziny pracodawcy prawo do otrzymania świadczeń w razie niewypłacalności pracodawcy.</p> <p>Sposób oszacowania powyższych kwot został opisany w punkcie 6 OSR.</p>							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Proponowane zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Pierwszy kwartał 2017 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektowanej regulacji zostanie przeprowadzona w oparciu o roczne sprawozdania finansowe FGŚP

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)